

Vergaderjaar 2001–2002

27 918

Goedkeuring van de op 14 mei 2001 te Brussel totstandgekomen Euro-Mediterrane Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Arabische Republiek Egypte, anderzijds, met protocollen en bijlagen (Trb. 2001, 118)

Nr. 5

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 11 juli 2002

De regering heeft met belangstelling kennis genomen van het verslag van de Vaste Commissie voor Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer der Staten-Generaal naar aanleiding van het voorstel van wet houdende goedkeuring van bovengenoemd verdrag.

In een bijgevoegde nota van wijziging zijn enkele verbeteringen van het wetsvoorstel opgenomen.

Algemeen

De leden van de VVD-fractie vragen of de onderhandelingen over dit verdrag al gevoerd werden op basis van de door de EU in Barcelona in 1995 vastgelegde uitgangspunten voor onderhandeling en of onduidelijkheid hierover wellicht mede oorzaak was van de ver uiteenliggende startposities in de onderhandelingen en het trage verloop ervan.

De uitgangspunten van Barcelona zijn reeds in een vroeg stadium bekend gesteld aan Egypte. Hierover bestond derhalve geen onduidelijkheid. Het trage verloop van de onderhandelingen kan dan ook hier niet aan worden geweten.

Landbouwproducten

De leden van de VVD-fractie vragen tevens of de in eerdere onderhandelingen met Marokko overeengekomen ruimere invoercontingenten erop wijzen dat de principes van geleidelijk toenemende markttoegang voor landbouwproducten die in Barcelona zijn vastgelegd, feitelijk krappere startmogelijkheden voor onderhandeling vastlegden dan vóór Barcelona van toepassing waren. In dit verband vragen zij ook hoe uiteindelijk de uitgangspunten van Barcelona terug zijn te vinden in de bereikte onderhandelingsresultaten. De leden van de CDA-fractie vragen daarnaast of de regering de reciprociteit wil bewaken en hoe de betere markttoegang van Marokko kan worden gerechtvaardigd. De leden van de D66-fractie vragen of de conclusie juist is dat voor wat betreft landbouwproducten de Egyptische positie over quota meer is veranderd dan die van de Europese Unie.

De bepalingen inzake liberalisering in de handel van landbouwgoederen komen tot stand op basis van wederkerigheid, op basis van gerealiseerde wederzijdse export, alsmede op exportpotentieel. De export vanuit Marokko naar de Unie is traditioneel groter dan die vanuit Egypte. Het is daardoor weinig verrassend dat de invoercontingenten voor Egyptische export tegen preferentieel tarief lager zijn uitgekomen dan die voor Marokko.

Wat dat betreft zijn de uitgangspunten voor onderhandelingen over wederzijdse handelsliberalisering niet wezenlijk gewijzigd na de Verklaring van Barcelona. Reciprociteit speelt in dit verband nog altijd een belangrijke rol; de regering erkent daarvan het belang. Daarnaast streeft de regering naar verwezenlijking van de WTO-doelstellingen om waar mogelijk handelsbarrières te verminderen. In dat licht laat zich verklaren dat voor wat betreft landbouwproducten de Egyptische positie over invoercontingenten meer is veranderd dan die van de Europese Unie.

Mensenrechten

Naar aanleiding van vragen van de leden van de CDA-, D66- en VVD-fracties over de mensenrechtensituatie, kan het volgende worden opgemerkt. De politieke dialoog is een integraal onderdeel van de implementatie van de Associatie-overeenkomsten met de Mediterrane partners. In die zin betekent het associatie-akkoord een institutionalisering van de politieke dialoog. Het associatieverdrag met Egypte zal dus de mogelijkheid bieden ook met dat land intensiever en op hoog niveau in dialoog te gaan over de situatie van de mensenrechten. Naar Nederlands oordeel dient de dialoog een breed karakter te hebben. Dit betekent bijvoorbeeld dat de dialoog zich niet beperkt tot individuele gevallen van (vermeende) schendingen van de mensenrechten, maar dat ook de context waarin de gebeurtenissen plaatsvinden onderwerp van gesprek moet zijn. De dialoog in het kader van het associatieverdrag is derhalve naar het oordeel van de regering bij uitstek een middel om met het partnerland te spreken over ontwikkelingen op het gebied van mensenrechten en democratisering op de wat langere termijn. Hierbij kan bijvoorbeeld ook aan de orde komen op welke wijze Europa naar Egyptisch oordeel aan een positieve ontwikkeling van mensenrechten en democratie het beste zou kunnen bijdragen.

De VVD-fractie vraagt wanneer passende maatregelen respectievelijk opschorting van het verdrag aan de orde komen. Uit artikel 86 vloeit voort dat wanneer één der partijen van mening is dat de andere partij een verplichting op grond van de Overeenkomst niet is nagekomen, zij passende maatregelen kan treffen. Alvorens dit te doen, behalve in speciaal dringende gevallen (bij voorbeeld ernstige schending van de mensenrechtenclausule uit artikel 2), verstrekt zij de Associatieraad alle ter zake doende informatie die nodig is voor een grondig onderzoek van de situatie, om een voor de partijen aanvaardbare oplossing te vinden. Bij de keuze van de maatregelen moet voorrang worden gegeven aan maatregelen die de goede werking van het verdrag het minst verstoren. Zij moeten bovendien proportioneel zijn, en in overeenstemming met het internationale recht (artikel 86, derde lid). De maatregelen worden onmiddellijk ter kennis van de Associatieraad gebracht; op verzoek van de andere partij wordt daaromtrent overleg gepleegd in de Associatieraad. Onder «passende maatregelen» kan onder meer worden verstaan: opschorting van delen van de Overeenkomst of opschorting van de gehele Overeenkomst. In het uiterst geval kan zelfs de Overeenkomst worden opgezegd.

Ten aanzien van de vraag van de D66-fractie over de vergelijking met Tunesië en Marokko kan worden gesteld dat de Overeenkomsten met deze landen inderdaad hebben bijgedragen aan een meer regelmatige inhoudelijke dialoog met deze landen. Daarbij acht de regering het eenvoudig uiten van kritiek niet voldoende voor het verbeteren, maar hecht zij waarde aan de combinatie van zowel positieve als negatieve signalen met daarnaast ondersteuning in de samenwerkingsprogramma's. De associatie-akkoorden bieden ruimte voor deze gecombineerde aanpak. Zo is tijdens associatieraden met Marokko in oktober 2001, en met Tunesië in januari 2002, de mensenrechtensituatie in deze landen door de EU aan de orde gesteld. Daarbij zijn verbeteringen verwelkomd en schendingen bekritiseerd. Ook in de samenwerkingsprogramma's van de EU met de betreffende landen is aandacht voor mensenrechten: zo wordt in het kader van het programma met Tunesië ondersteuning geboden voor hervormingen in het justitieel apparaat. Het feit dat Tunesië in een aantal EU-landen, waaronder Nederland, heeft geprotesteerd tegen de prominente behandeling van het onderwerp mensenrechten tijdens de associatieraad, leidt tot de conclusie dat de druk vanuit de EU serieus wordt genomen.

De D66-fractie vraagt welke OS-activiteiten gericht op het verbeteren van de mensenrechtensituatie Nederland thans onderneemt in Egypte, en of het verdrag daar verandering in brengt. Bevordering van mensenrechten en democratie is één van de dwarsdoorsnijdende thema's in de Nederlandse OS-inspanningen en vormt derhalve als zodanig onderdeel van activiteiten in alle sectoren van het bilaterale OS-programma. Daarnaast wordt vanuit het mensenrechtenfonds een aantal activiteiten ondersteund dat specifiek is gericht op versterking van bewustwording op het gebied van mensenrechten. Het gaat hierbij om projecten met lokale NGO's en een activiteit gericht op de justitiële sector, in samenwerking met UNDP en de Egyptische overheid. Het verdrag brengt hierin geen verandering.

Voor wat betreft het proces tegen 52 homoseksuelen waarnaar de D66-fractie vraagt, kan, in aanvulling op eerdere beantwoording van vragen door de leden Dittrich en Hoekema hierover (per brief van 11 oktober 2001, kenmerk DAM-623/01, Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2001–2002, nr. 107), worden vermeld dat de Egyptische rechter inmiddels uitspraak heeft gedaan in deze zaak (14 november 2001). Bij die gelegenheid zijn 29 personen vrijgesproken en werden 23 personen veroordeeld tot gevangenisstraffen van in de meeste gevallen drie jaar. De Egyptische autoriteiten zijn kort na de uitspraak in EU-verband aangesproken op deze zaak middels een *démarche*. Voorts is in diezelfde periode de Nederlandse zorg over deze zaak in een gesprek met de Egyptische Ambassadeur aan de orde gesteld. Er is de regering niet bekend of de Egyptische overheid inmiddels maatregelen heeft genomen om de positie van homoseksuelen te verbeteren.

Terug- en overnameclausule

De leden van de CDA-fractie vragen waarom Egypte geen terug- en overnameclausule in de Overeenkomst wilde en waarom de regering er uiteindelijk mee heeft ingestemd dat statenlozen hiervan worden uitgezonderd, hetgeen de leden van PvdA-fractie betreuren. Voor de CDA-fractie is in dit verband de beantwoording van de vraag of op basis van deze Overeenkomst alle afgewezen asielzoekers en anderen die voor uitwijzing naar Egypte in aanmerking komen, ook daadwerkelijk naar Egypte uitgezet kunnen worden, van cruciale betekenis voor het wel of niet goedkeuren van dit verdrag.

In eerste instantie verzette Egypte zich tegen een terug- en overnameclausule in deze Overeenkomst. Reden hiervoor was dat Egypte door deze

clausule gehouden zou zijn om illegaal in de Unie verblijvende onderdanen van derde landen terug te nemen, zonder dat het zelf met de regeringen van deze landen terugen overname-overeenkomsten had afgesloten. Daarnaast ziet Egypte het niet als zijn belang om eigen onderdanen te verhinderen in de Unie werk en inkomsten te vinden. Mede op instigatie van Nederland is van EU-zijde krachtig vastgehouden aan het uitgangspunt dat er een terug- en overnameclausule in de Overeenkomst zou worden opgenomen. Uiteindelijk is echter begrip getoond voor de gegronde vrees van Egypte om illegaal in de Unie verblijvende statenlozen te moeten overnemen en wordt in artikel 69 van de Overeenkomst dan ook alleen verwezen naar de overname van onderdanen van derde landen. Een dusdanig verreikende overnameplicht is ook niet het hoofddoel van de clausule die Nederland voor dit soort verdragen noodzakelijk acht. Niettemin ziet de regering geen aanleiding om eraan te twijfelen dat op basis van de in artikel 69 genoemde nog te sluiten onderlinge bilaterale overeenkomsten alle afgewezen asielzoekers en anderen die voor uitwijzing naar Egypte in aanmerking komen, daadwerkelijk uitgezet kunnen worden naar Egypte. Hooguit kan daarbij de kanttekening worden geplaatst dat er in de praktijk zich altijd twijfelgevallen kunnen voordoen waarin bijvoorbeeld ieder bewijsmateriaal omtrent herkomst of nationaliteit van een individu ontbreekt.

De leden van de D66-fractie vragen verder in dit verband wie met «statenlozen» en wie met de kwalificatie «marginale groep» worden bedoeld. Daarnaast vragen zij of de Unie positief staat ten opzichte van de Egyptische wens om gezinsleden van legale migranten beter te behandelen bij visumafgiftes en of hier al wat aan gebeurt.

Statenlozen zijn in dit verband Palestijnen. Egypte heeft aangegeven niet in de positie te willen komen om door Israël uitgezette Palestijnen te moeten overnemen. De statenlozen vormen echter een marginale groep binnen de Overeenkomst. De «marginale groep» waarnaar de D66-fractie vraagt bestaat dus niet als groep als zodanig, maar slaat op de statenlozen, die getalsmatig slechts een zeer geringe groep vormen binnen de internationale migratiestromen en binnen de groep illegale immigranten in Nederland.

Voor het antwoord betreffende de visumafgifte aan gezinsleden van de legale migranten verwijst de regering hieronder naar het antwoord op de vraag van D66 met betrekking tot de Gezamenlijke Verklaring bij Titel IV, hoofdstuk 1. Dat antwoord bevat een verwijzing naar de voorwaarden voor visumverlening in Schengen-verband en naar het streven op nationaal niveau om binnen de geldende voorwaarden voor visumverlening te komen tot een versoepeling van de administratieve afhandeling van bepaalde categorieën visumaanvragers. Dit laatste is een onderwerp dat ter sprake zal komen tijdens het Schengen-overleg tussen de EU-posten ter plaatse.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 6

De leden van de D66-fractie vragen waarom een termijn van twaalf jaar is opgenomen om de vrijhandelszone tussen de Gemeenschap en Egypte te realiseren, of de doelstelling van het Barcelona-proces om een Euro-Mediterrane vrijhandelszone tot stand te brengen in het jaar 2010, wel of niet realistisch was, wanneer deze doelstelling kan worden bereikt en welke obstakels daaraan in de weg staan.

De doelstelling die in Barcelona in november 1995 werd vastgelegd, om in 2010 een Euromediterrane vrijhandelszone te realiseren, is inmiddels achterhaald en zal niet meer kunnen worden bereikt. Daar zijn niet alleen

de relatief lange overgangstermijnen in het akkoord met Egypte debet aan, maar ook een aantal andere factoren. Ten aanzien van de termijn van 12 jaar in het akkoord met Egypte geldt allereerst dat deze termijn niet voor alle producten geldt. De Egyptische export naar de Unie valt onmiddellijk na het inwerking treden van het akkoord onder de preferentiële tarieven die in het akkoord zijn vastgelegd. De Europese export naar Egypte is verdeeld in verschillende productgroepen, waarop verschillende liberaliseringstermijnen van toepassing zijn. Met deze variatie wordt aan Egypte de kans gegeven om bepaalde sectoren van haar economie te herstructureren en de productie te verbeteren, voordat lokale producten op de Egyptische markt rechtstreeks moeten concurreren met tegen preferentieel ingevoerde Europese producten. Ook indien voor een kortere termijn (bijvoorbeeld tien jaar) voor de meest gevoelige producten zou zijn gekozen, zou de doelstelling van een vrijhandelszone in 2010 niet meer zijn gehaald, omdat de termijnen pas beginnen te lopen op het moment van inwerkingtreding van het akkoord (en dus na ratificatie door Egypte, het Europees Parlement, en alle vijftien Lidstaten).

Naast de overgangstermijnen staan ook ontwikkelingen in de Mediterrane landen de realisatie van de doelstelling van een vrijhandelszone in 2010 in de weg, bij voorbeeld het uitblijven van handelsakkoorden tussen de landen onderling. In mei 2001 ondertekenden de Arabische mediterrane partners die reeds een akkoord met de EU hebben gesloten (Marokko, Tunesië, Egypte en Jordanië) een intentieverklaring in Agadir om op korte termijn de mogelijkheden voor dergelijke onderlinge handelsakkoorden te onderzoeken. Op welke termijn deze daadwerkelijk tot stand zullen komen, is moeilijk te voorspellen. De EU ondersteunt dit proces door middel van technische assistentie. Ook op het gebied van cumulatie van oorsprong gaan onderhandelingen over een sluitend stelsel voor alle Mediterrane landen moeizaam, niet in de laatste plaats door de grote onderlinge verschillen tussen de mediterrane partners.

Artikel 35

De leden van de D66-fractie vragen of de regering kan aangeven in welke sectoren de Egyptische regering tot dusverre een monopolie heeft, wat de stand van zaken is met betrekking tot liberalisering van deze sectoren en op welke wijze de Gemeenschap in het algemeen en Nederland in het bijzonder dergelijke privatiseringsprocessen ondersteunt. Het aandeel van de private sector in het binnenlandse product van Egypte bedraagt circa 70 procent. Egypte heeft echter nog steeds commerciële overheidsmonopolies, met name in de transportsector (openbaar vervoer), zoals luchtvaart, trein- en busverkeer, (binnen)scheepvaart en het Suezkanaal. Ook de olie- en gasindustrie is in overheidshanden (Egyptian General Petroleum Corporation). Buitenlandse bedrijven in deze sector mogen echter wel op de markt werkzaam zijn maar dan alleen in de vorm van een joint-venture met een minderheidsbelang. Liberalisering van deze monopolies verloopt zeer traag, doordat vele daarvan worden gezien als van «strategisch» belang voor het land. Het privatiseringsproces verloopt de laatste twee jaar ook moeizaam, voornamelijk vanwege slechte internationale marktcondities (bijvoorbeeld in de telecommunicatie-sector). De EU en Nederland ondersteunen liberaliseringsprocessen voornamelijk via het Europese ondersteuningsprogramma voor de Mediterrane regio (beter bekend als het Meda-programma). Zo steunt de EU het «Industrial Modernization Programme», dat er onder meer op gericht is om Egyptische (staats-)bedrijven te hervormen, geënt op een modern en marktgericht productieproces. Nederland is bilateraal zeer actief op het gebied van de binnenscheepvaart. De Nederlandse overheid ondersteunt via diverse programma's, zoals het Programma voor Economische Samenwerkingsprojecten (PESP),

het Programma voor Samenwerking Opkomende Markten (PSOM) en het programma voor Ontwikkelings Relevante Exporttransacties (ORET), Nederlandse consortia in de modernisering van de binnenscheepvaartsector.

Artikelen 42 t/m 61

De leden van de D66-fractie vragen voorts waarom de bedragen en de wijze van financiering van de samenwerking niet zijn opgenomen in het verdrag, of in vergelijkbare verdragen eveneens geen financieringsbepaling opgenomen is en of de regering een toelichting kan geven op (het ontbreken van) financieringsparagrafen.

Deze artikelen zijn vormgegeven volgens het gangbare systeem dat door de Unie wordt toegepast, niet alleen in de associatie-akkoorden met de Barcelona-partners, maar tevens in andere vergelijkbare Overeenkomsten met derde landen (zowel associatie-akkoorden als handels- en samenwerkingsakkoorden)¹. Dat betekent dat in het betreffende akkoord slechts wordt vastgelegd op welke terreinen zal worden samengewerkt. De wijze van financiering, en de daarvoor beschikbare bedragen zijn in eerste instantie een interne EU-aangelegenheid, omdat daarbij rekening dient te worden gehouden met de totale EU-begroting en de EU-begrotingssystematiek. De associatie-overeenkomst is voor onbepaalde duur gesloten (voor Egypte zie artikel 89). De middelen voor verwezenlijking van de doelstellingen van de Overeenkomst worden ter beschikking gesteld volgens de passende procedures (zie artikel 72). Met dit laatste wordt bedoeld op de (interne EU-)procedures met betrekking tot de EU-begroting. De financiële kaders daarvoor zijn vastgelegd voor een periode van 7 jaar. Het huidige financiële kader loopt van 2000 tot en met 2006.

Voor de Barcelona-partners geldt dat de hoogte van het totaal voor deze landen beschikbare bedrag is vastgelegd in de Meda-verordening (Verordening (EG) nr. 2698/2000, Pb nr. L 311 van 12/12/2000). Voor de periode 2000–2006 gaat het daarbij om een bedrag van 5,35 miljard Euro. De Europese Commissie werkt, in overleg met de partnerlanden, op basis van deze verordening een concreet samenwerkingsprogramma uit voor een kortere periode, de zogenaamde Nationale en Regionale Indicatieve Programma's (respectievelijk NIP en RIP).

Het huidige NIP met Egypte heeft een looptijd van 2002 t/m 2004; hiervoor is een indicatief bedrag van 351 miljoen Euro beschikbaar. De NIP's en RIP's worden daarnaast verder uitgewerkt in jaarplannen op projectniveau, en waar nodig gedurende de looptijd aangepast. Daarnaast stelt de Europese Investeringsbank (EIB) leningen beschikbaar. Voor Egypte bedroegen deze in de periode 1996–2000 in totaal 783 miljoen Euro, hetgeen neerkomt op een bedrag van ongeveer 150 miljoen Euro per jaar. Dit proces zorgt ervoor dat flexibel kan worden ingespeeld op de behoeften van de partnerlanden, zonder dat de (onderhandelingen over) akkoorden met derde landen invloed uitoefenen op de EU-begroting (en op de afdrachten daaraan door de Lidstaten), en dat bovendien in een meerjarenraamwerk (in tegenstelling tot de EU-begroting, die slechts één jaar beslaat).

Artikelen 62 t/m 67

De leden van de D66-fractie vragen de regering haar visie te geven over de verhouding tussen de Koppelingswet en het verdrag, met name met betrekking tot de positie van (illegale) arbeidsmigranten afkomstig uit Egypte. Verder vragen zij of de bepalingen met betrekking tot de Koppelingswet geen belemmering zijn om een politieke dialoog aan te gaan met Egypte, of de regering voorbeelden kan geven van projecten en

¹ Een uitzondering hierop vormt het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF), waaruit de samenwerking op basis van het Cotonou-akkoord met de ACS-landen wordt gefinancierd. Het EOF maakt geen deel uit van de EU-begroting, en de afdrachten hieraan door de Lidstaten zijn separaat geregeld.

programma's ter ondersteuning van de samenwerking op sociaal gebied en of er projecten en/of programma's ter ondersteuning van de samenwerking op sociaal gebied kunnen worden uitgevoerd in het kader van het «verbeteren van de sociale bescherming» ten behoeve van een acceptabele maatschappelijk positie van Egyptische homoseksuelen.

Vreemdelingen die regulier in Nederland verblijven kunnen rekenen op bescherming onder de wet. De Koppelingswet heeft geen andere gevolgen voor Egyptische (illegale) migranten, anders dan het staande beleid. De Overeenkomst legt nadruk op legale migranten (artikelen 62 en 63, eerste lid) en het nemen van preventieve maatregelen om de migratiedruk te doen verminderen (artikel 65, onderdeel a). Door de in de artikelen 68–70 genoemde terugname van illegalen lijkt de situatie van deze personen duidelijker te zijn geworden: zij die niet in het desbetreffende land mogen verblijven kunnen onder deze Overeenkomst makkelijker naar het land van herkomst terugkeren, waardoor illegaal verblijf niet langer hoeft de worden voortgezet en zij in het land van herkomst weer aanspraak kunnen maken op hetgeen de wet hen ter plaatse biedt. De Koppelingswet staat het voeren van een politieke dialoog met Egypte, over onder andere de onderwerpen zoals genoemd in artikel 63, derde lid, niet in de weg.

Ten aanzien van projecten en programma's ter ondersteuning van de samenwerking op sociaal gebied, en ter ondersteuning van het verbeteren van de sociale bescherming van Egyptische homoseksuelen geldt dat de Commissie op dit moment geen projecten of programma's financiert of in voorbereiding heeft die rechtstreeks en uitsluitend op homoseksuelen zijn gericht. In het nationale indicatieve programma (NIP) voor Egypte voor de periode 2002–2004 is wel een programma opgenomen ter ondersteuning van de sociale ontwikkeling en de civil society. Dit programma ziet op het verbeteren van de situatie van economisch en sociaal zwakkeren in de Egyptische samenleving, en heeft als doelstellingen onder meer het creëren van een modern juridisch raamwerk voor NGO's en de civil society, capaciteitsopbouw van NGO's, en een medefinancieringsinstrument voor projecten die door NGO's worden uitgevoerd. Het richt zich dus zowel op de civil society, als op de overheid, en draagt bij aan het verbeteren van de positie van alle sociaal zwakkere groepen, inclusief homoseksuelen.

Met het inwerkingtreden van het associatie-akkoord verplichten de EU en Egypte zich bovendien tot het houden van een regelmatige sociale dialoog. De uitkomst van deze dialoog kan onder meer liggen in het versterken en uitbreiden van het samenwerkingsprogramma op sociaal gebied.

Gezamenlijke Verklaring bij Titel VI, hoofdstuk 1

De leden van de D66-fractie vragen hoe de regering de toezegging «afgifte van visa voor bepaalde categorieën te vergemakkelijken» inhoud denkt te kunnen geven?

De voorwaarden voor visumverlening in Schengen-verband liggen vast, en zonder een gemeenschappelijk besluit deze te wijzigen, is er in dat opzicht geen mogelijkheid om te komen tot een «vergemakkelijken van afgifte van visa voor bepaalde categorieën».

Wel kan er op nationaal niveau naar gestreefd worden om binnen de geldende voorwaarden voor visumverlening te komen tot een versoepeling van de administratieve afhandeling van bepaalde categorieën visumaanvragers. Zo heeft de Nederlandse ambassade in Cairo in beginsel een zelfstandige bevoegdheid tot verlening van visa, zodat op verreweg de meeste visumaanvragen snel kan worden beslist. Tevens gelden er reeds nu al speciale regels ten aanzien van afhandeling van visumaanvragen van bonafide zakenmensen, waarbij onder meer voorbij gegaan kan

worden aan de persoonlijke verschijningsplicht. Per categorie visum-aanvragers zal zorgvuldig moeten worden bekeken in hoeverre de administratieve afhandeling verder aangepast en versoepeld kan worden. Daarbij blijft wel steeds het uitgangspunt dat de te nemen maatregelen niet ten koste mogen gaan van de bestrijding van fraude en illegale immigratie.

Artikelen 68 tot en met 70

De leden van de D66-fractie vragen welke nalevingsinstrumenten de Gemeenschap en Nederland kunnen inzetten indien Egypte de bepalingen tot terugname- en overname van personen niet nakomt. Voorts vragen deze leden welke toezeggingen Egypte heeft gedaan met betrekking tot het afgeven van persoons- en reisdocumenten in het kader van de bepaling over terug- en overname van personen en wanneer de Associatieraad rapporteert over haar onderzoek inzake de bestrijding en preventie van illegale immigratie.

Na inwerkingtreding van het verdrag zal de Associatieraad jaarlijks bijeenkomen op ministerieel niveau. De Associatieraad zal een aantal van haar werkzaamheden delegeren naar het Associatie-comité en sub-comités daarvan (artikelen 79 en 80). Op een dergelijke manier zijn in 2001 reeds dialogen over sociale aangelegenheden gestart met Marokko en Tunesië, waarin ook aangelegenheden met betrekking tot asiel en migratie worden besproken. In dat kader zal de regering zich inzetten om het onderzoek zoals bedoeld in artikel 70 vorm te geven, waarna het zal worden voorgelegd aan de Associatieraad.

Artikelen 86 tot en met 92

De leden van de D66-fractie vragen welke bepalingen er zijn opgenomen over de naleving van de Overeenkomst en of de regering van mening is dat deze bepalingen effectief bijdragen aan de naleving van de Overeenkomst. De Overeenkomst is inhoudelijk bijzonder breed waardoor het minder voor de hand lag om de naleving van het verdrag in algemene bepalingen af te dwingen. Voor sommige deelgebieden zijn in het verdrag specifieke bepalingen getroffen (zie bijvoorbeeld Protocol 4 inzake regels van oorsprong). De bepalingen inzake handelsliberalisering zullen bijvoorbeeld grotendeels worden bewaakt door de Egyptische douane, de Commissie en de nationale douanes van de vijftien Lidstaten. Op naleving van de bepalingen inzake de politieke dialoog zal worden toegezien in het kader van de periodieke Associatieraden en -comités. In het algemeen geldt dat deze artikelen in samenhang moeten worden gezien met artikel 82, dat de basis vormt voor het voorleggen van geschillen aan de Associatieraad. Dit betekent dat indien één van beide partijen van mening is dat het verdrag door de andere partij niet of op onjuiste wijze wordt nageleefd, deze partij dit geschil kan voorleggen aan de associatieraad volgens de procedure neergelegd in genoemd artikel.

Gezamenlijke verklaring over databescherming

Tot slot vragen de leden van CDA-fractie om meer helderheid over de gezamenlijke verklaring over databescherming, mede in verband met de strijd tegen het internationale terrorisme.

Artikel 25 van de EG privacy-richtlijn (Richtlijn 95/46/EG; PbEG L281) bepaalt dat persoonsgegevens slechts naar een derde land mogen worden doorgegeven indien dat land een passend niveau van bescherming waarborgt. Het passende karakter van het door een derde land geboden beschermingsniveau wordt beoordeeld met inachtneming van onder meer de aard van de gegevens, het doel en de duur van de voorgenomen verwerking, het land van bestemming, alsmede de rechtsregels die in het betreffende derde land van toepassing zijn.

Indien een derde land geen passend niveau van bescherming kan waarborgen, kunnen gegevens toch doorgegeven worden indien de doorgifte noodzakelijk is vanwege een zwaarwegend belang. Het doel dat met de associatie-overeenkomst wordt beoogd, kan als een zwaarwegend algemeen belang worden aangemerkt. In dit verband zou Egypte op verzoek garanties kunnen bieden door toe te zeggen dat de gegevens niet voor andere doelen worden gebruikt dan waarvoor ze zijn doorgegeven naar Egypte. Hierdoor zou het dan bijvoorbeeld niet mogelijk zijn om gegevens met betrekking tot het verstrekken van reisdocumenten te gebruiken voor het doen van onderzoek naar criminele activiteiten.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. J. van Aartsen